

КОНЦЕПТ «ЛЮБОВ» У ТВОРАХ МАРГАРЕТ МІТЧЕЛ «ВІДНЕСЕНІ ВІТРОМ» І КОЛІН МАККАЛОУ «ТИ, ЩО СПІВАЮТЬ У ТЕРНІ» ТА ВІДТВОРЕННЯ ЙОГО В ПЕРЕКЛАДІ

У даній статті аналізуються два бестселери світової літератури «Віднесені вітром» Маргарет Мітчел та «Ті, що співають у терні» Колін Маккалou. Ці романи ніколи не стали б такими популярними, якби над ними не попрацювали у своїй час перекладачі. Тому метою даної роботи став аналіз реалізації перекладачем одного з найважливіших концептів роману – концепту «любов». У даній праці виділяються та характеризуються основні методи і засоби перекладу твору таким чином, щоб збереглася естетика та яскравість, насыщеність та емоційність концепту «любов». Стаття розкриває зміст поняття «любов» у всіх його проявах (любов до чоловіка, до матері, любов до батьківщини, до власного покликання і т. д.). У даній роботі автор намагається знайти пояснення своєрідним відмінностям між перекладом та оригіналом і значущість цих відмінностей.

Ключові слова: концепт роману, методи та засоби перекладу, відмінності між перекладом та оригіналом.

В данной статье анализируются два бестселлера мировой литературы «Унесенные ветром» Маргарет Митчелл и «Поющие в терновнике» Колин Маккалou. Эти романы никогда не стали бы такими популярными, если бы над ними не поработали в свое время переводчики. Поэтому целью данной работы стал анализ реализации переводчиком одного из важнейших концептов романа – концепта «любовь». В данной работе выделяются и характеризуются основные методы и средства перевода произведения таким образом, чтобы сохранилась эстетика и яркость, насыщенность и эмоциональность концепта «любовь». Статья раскрывает содержание понятия «любовь» во всех его проявлениях (любовь к мужу, к матери, любовь к родине, к своему призванию и т. д.). В данной работе автор пытается найти объяснение своеобразным различиям между переводом и оригиналом, а также значимость этих различий.

Ключевые слова: концепт романа, методы и средства перевода, различия между переводом и оригиналом.

This article discovers two bestsellers of world literature «Gone With the Wind» of Margaret Mitchell and «Those who sing in the turn» of Colleen McCullough. These novels never would have become sopopular, if the interpreters haven't work with them. Therefore the aim of this work was to analyze the translator realization of one of the most important concepts of the novel- the concept of «love». The basic method sand the means of the translation that preserved the aesthetics and brightness, saturation and emotional concept of «love». high lighted and described. This work Article reveals the meaning of «love» in all its manifestations (the love of her husband, his mother, love of country, to his own vocation, etc.). In this article, the author tries to explain the unique differences between the translation and the original and the significance of these differences.

Key words: the concept of the novel, the methods and the means of the translation, the differences between the original and the translation.

Мабуть, кожен із нас прекрасно розуміє різницю між словами в українській мові «любити» і «кохати». Так, у російській мові є лише одне слово «любить». В англійській мові слово «love» також двозначне (to love

your mother, to love your husband). Давайте розглянемо різницю між словами «любити» і «кохати» в українській мові. «Кохати» можна чоловіка, жінку... і все. Більш нічого. А у слово «любити» можна вкласти

великий зміст. «Любити» можна друга, хлопця, Батьківщину, роботу, ну а про те, що можна просто любити читати, писати, малювати, я й узагалі мовчу.

Метою нашої роботи було проаналізувати, як зберігається в перекладах концепт любові (за творами Маргарет Мітчел «Віднесені вітром» та Колін Маккалоу «Ті, що співають у терні»). Нами було проаналізовано основні засоби на методи перекладу, виявлено відмінності та схожості при перекладі.

Роман «Віднесені вітром» побачив світ 30 червня 1936 року, через три роки був знятий однойменний фільм. У 1977 році, через сорок років, у світ виходить ще один бестселер «Ті, що співають у терні» Коллін Маккалоу. У 1983 році з'явилася однойменна екранизація цього твору.

Кажуть, що роман чи навіть будь-який інший твір ніколи не стане популярним, якщо над ним не попрацює одна дуже важлива людина. Перекладач. Саме він має написати такий твір, який із захватом сприйматимуть у тій чи іншій країні, який будуть читати й перечитувати, із яким будуть переживати і радіти, саме від нього залежить успіх твору, який він перекладає. Найголовніше, що має донести перекладач до читача, – почуття, ті почуття, які намагався, у свою чергу, передати автор у творі [5]. Так само й у «Віднесених вітром» та «Тих, що співають у терні».

Детальніше розглянемо концепт «любові» на прикладах перекладу. Наприклад, любов до чоловіка.

Yet the ache for Father Ralph was always there, too, the memory of his kiss something to be dreamed about, treasured, felt again a thousand times [11].

Однак туга за отцем Ральфом не минала, а спогад про його поцілунок перетворився на щось омріянє, дорогоцінне, відчуте і подумки пережите знову тисячу разів [6].

Зверніть увагу, як перекладач вміло добирає слова для того, щоб передати почуття геройні, її переживання.

Розглянемо далі любов до батьківщини, до того місця, де ти народився, виріс і зробив перший крок.

Tara! Home!!! I go home!!! [12].

Тара! Моя рідня Тара! Я їду додому! Додому... [7].

Як бачимо, перекладач не тільки змінив графічну структуру речення, а й взагалі вдався до використання додавання.

Drogheda, Drogheda! Ghost gums and sleepy giant pepper trees a-hum with bees. Stockyards and buttery yellow sandstone buildings, alien green lawn around the big house, autumn flowers in the garden, wallflowers and zinnias, asters and dahlias, marigolds and calendulas, chrysanthemums, roses, roses. The gravel of the backyard, Mrs. Smith standing gaping, then laughing, crying, Minnie and Cat running, old stringy arms like chains around her heart [11].

Дрогеда, Дрогеда! Евкаліпти-привиди та гіантські перцеві дерева, що гудять бджолами. Скотопригинні двори та маслисто-жовті пісковикові будівлі, химерна, якась нетутешня зелена галявина газону довкола великого будинку, осінні квіти в саду, жовтофіолі та цинії, айстри і жоржини, нагідки й хризантеми, і троянди, троянди... [6].

Anditsaid «Home Sweet Home» [12].

I там ішloся: «Немає місця кращого, аніж домівка рідна» [7].

І знову ми бачимо, що перекладач використовує тут різноманітні трансформації. Переклад здійснено згідно з ментальним світосприйняттям. В англомовних країнах для зображення туги за рідною домівкою вживається вираз «Home Sweet Home», а в україномовному середовищі «Немає місця кращого, аніж домівка рідна».

Одним із найяскравіших аспектів твору «Ті, що співають у терні» став аспект любові до свого покликання.

He said he loved her, but not as a husband would love her. Because he was married to the Church [11].

Сказав, що любить її, але не так, як чоловік любить дружину. Бо він одружився з Церквою [6].

Звідси ж постає інший аспект – любов до Бога.

You'd better get down on your knees and thank God the wind didn't pick up while the front was to the west of us. God Jesus, I hope they're all right on Beel-Beel! [11].

Краще впадіть на коліна і подякуйте Господу, що він не посилив вітер, коли на нас насувається фронт. Господи Ісусе, зроби так, щоб на Білі Білі ніхто не постраждав [6].

Неймовірно постає тут переклад і передача в творі-перекладі концепту любові між матір'ю та дитям.

The child cannot be done to death to save the mother, nor the mother done to death to save the child [12].

Не можна довести до смерті дитину заради порятунку матері, як і не можна довести до смерті матір заради порятунку дитини [7].

Цю тему можна продовжувати і продовжувати, зосереджуючи свою увагу на кожному моменті, на кожному епізоді й слові. Але що ж є основною причиною відмінностей між перекладом та оригіналом? Чи й взагалі можна вважати це відмінностями, чи просто своєю власною інтерпретацією? Не слід забувати, що романи написані жінками, а переклади виконали чоловіки. Тож чи відіграє тут велике значення гендерний аспект? Чи можна говорити про те, що жінка-перекладач виконала б переклад краще або, навпаки, гірше? І чи варто нам засуджувати таке своєрідне свавілля перекладача, за допомогою якого текст українською мовою набуває яскравості, емоційності та естетичності? Відповіді на ці питання можуть бути різними. Але яккаже головна героїня «Віднесених вітром»: «I can't think about that right now. I'll think about that tomorrow» [12]. «Я не буду про це думати зараз. Я подумаю про це завтра» [7].

ЛІТЕРАТУРА

- Брандес М. Стиль и перевод / М. Брандес // Тетради переводчика : [ред. проф. Л. С. Бархударов]. – М. : Междунар. отношения, 1980. – Вып. 4. – С. 75–78.
- Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин ; [ред. В. Россельса]. – М. : Междунар. отношения, 1980. – 352 с.

3. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике англ. языка : [текст] / И. Р. Гальперин – М. : Издательство литературы на иностранных языках, 1958. – 460 с.
4. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англ. та укр. мов : [посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів] / О. Ю. Дубенко. – Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. – 224 с.
5. Коптілов В. Першотвір і переклад. Роздуми і спостереження : [текст] / В. Коптілов. – К. : Видавництво художньої літератури «Дніпро», 1972. – 216 с.
6. Маккалоу К. Ті, що співають у терні : [роман] / Колін Маккалоу ; [пер. з англ. В. Горбатька]. – Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. – 688 с.
7. Мітчел М. Звіяні вітром : [роман] / Маргарет Мітчел ; [пер. з англ. Р. Доценка]. – К. : Дніпро, 1992. – 1013 с.
8. Почепцов Г. Г. О сохранении индивидуального своеобразия подлинника при переводе / Г. Г. Почепцов // Тетради переводчика : [ред. проф. Л. С. Бархударов]. – М. : Междунар. отношения, 1980. – Вып. 17. – С. 94–98.
9. Рильский М. Ф. Искусство перевода : Статьи. Заметки. Письма / М. Ф. Рильский ; [пер. с укр.]. – М. : Советский писатель, 1986. – 336 с.
10. Федоров А. В. Искусство перевода и жизнь литературы : [текст] : очерки / А. В. Федоров. – Л. : Советский писатель, 1983. – 352 с.
11. McCullough C. TheThorn Birds / C. McCullough. – London : Futura Macdonald&Co, 1984. – 640 p.
12. Mitchell M. Gone With the Wind / M. Mitchell. – New York : Simon & Schuster, 1994. – 1043 p.